

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør (fung.)

Maia Nordsteien Nielsen
maian@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Vilde Vinge
vildev@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

BEKJEMP ULIKHET: Og begynn hos deg selv.

Ned med lønna!

ULIKHET
Benn Solem

Raymond Johansen (Ap), byrådsleder i Oslo, er bekymret over at ulikheten i Norge er en udetonert bombe som tikker. I Aftenposten 10. juli foreslår han å gjeninnføre arveavgiften. Men det hjelper jo lite for de som har minst at staten blir enda rikere.

Raymond Johansen skal her helt gratis få et annet tiltak som faktisk ville ha bidratt mye raskere til å endre Forskjells-Norge. I mange tiår har LO og NHO fastsatt hvilken prosentats lønningene skal endres med for frontfaget, og deres beslutning har vært bestemmende for de aller fleste fagområder som forhandler etterpå. At denne praksisen automatisk øker forskjellen på lønnsnivået, burde i alle fall LO oppfatte. Kan det hende at lønnsnivået i toppsjiktet er så høyt at ledelsen ikke er interessert i å endre det?

Jeg foreslår at man i stedet for lønnsøkning avtaler en lønnsnedgang. Alle med en lønn som ligger i den høyeste tredelen, får nedgang i lønnen, og den fastsettes med en prosent-sats som er høyere jo større lønningsposen er. Den samlede summen av redusert lønn settes i en pott som deles ut til alle som har lønn under gjennomsnittet.

Arveavgiften må gjerne gjeninnføres, men den resulterer jo ikke i annet enn at staten blir enda rikere.

Benn Solem,
Åsgårdstrand
benn.solem@gmail.com

Med tyskerne i spissen har EU tatt spranget inn i en ny ene

Tysklands mals

KRONIKK
Øystein Noreng

Dokumentet «Clean Energy for All» fra 2018 stadfester målene for EUs energiunion: ren, billig og sikker energiforsyning. I 2022 har EU verdens mest kostbare og minst pålitelige energiforsyning; den er renere, men ikke bærekraftig. EUs «grønne skifte» viser seg til dels mislykket. Hensynet til brukerne, husholdninger og de fleste bedrifter, unntatt storindustrien, er satt til side til fordel for produsentene og selgerne av elektrisitet.

Siden finanskrisen i 2008–2009 har Europa vært verdensdelen med lavest vekst i inntekt og sysselsetting (unntatt Antarktis). Resultatet er begredelig i lys av høye mål om å skifte ut kull, olje og gass med fornybar energi. Hensikten er på kort tid å redde klodens klima, sikre EUs selvforsyning med energi og skape fri konkurranse og så like vilkår som mulig over hele EU.

Prosessen blir drevet fram av EU-kommisjonen uten hensyn til prinsippet om subsidiaritet – desentralisering av beslutninger til lavest mulige nivå. EUs energiunion samler makten i Brussel. I EU-kommisjonen er viljen til å styre energien sterkere enn kompetansen i energisaker. EUs «grønne skifte», under dekke av klimapolitikk, styrker fortjenesten i energiselskapene på forbrukernes bekostning.

I energipolitikk som i økonomisk politikk har noe gått ganske galt i EU. Spranget inn i en ny energiverden

har blitt et mageplask med høye kostnader, truende rasjonering og større bruk av kull. Russland og krigen i Ukraina har forverret krisen, ikke skapt den. Allerede sommeren 2021 holdt tilbudet av energi ikke tritt med etterspørselen. I september 2021 innførte Frankrike kontroll med strømpriser og eksport. Senere har mange land fulgt etter.

Ledende i mageplasket er Tyskland, Europas største økonomi og energimarked, med verdens høyeste energipriser. For få år siden belærte selvgode tyske politikere sine europeiske kolleger om sin egen dyd og flid i omstillingen «Energiewende». Under dekke av skrytet, mange feilgrep. Dagens energikrise

er ingen katastrofe som vilkårlig har rammet Europa, men et resultat av frivillige valg hos ivrige politikere oppmuntret av næringsinteresser med statsstøtte.

Tyskland er Europas største økonomi, med 20 prosent av energiforbruket i EU. I forhold til innbyggertallet er energiforbruket i Tyskland 10 prosent høyere enn gjennomsnittet

for EU, cirka 40 prosent av tallet for Norge. I Tyskland var 76 prosent av energiforbruket basert på fossilt brensel (gass, kull og olje), mot 70 prosent i EU og 28 prosent i Norge. Tyske politikere har på kort tid villet legge ned kullkraft og kjernekraft før erstatningen var klar. De har satset på naturgass og gjort seg sterkt avhengige av Russland.

Høye ambisjoner uten tilstrekkelige investeringer har ført til et underskudd på kraft som dekkes ved import fra andre land, ikke minst Norge, med sterke virkninger på strømprisene. Tysk energipolitikk har vært å

HØY SPENNING: Skyhøye ambisjoner har ført til et underskudd på kraft i Tyskland. Bilprodusenten Volkswagen, på åpningsmarkeringen for en batterifabrikk i Sachsen.

kutte ut kjernekraft og deretter kullkraft i håp om at sol- og vindkraft skulle dekke behovet etter et bidrag fra gasskraft.

Forventninger om høyere energipriser til sluttbrukere utløser krav om nye støtteordninger i et marked som på forhånd fortøner seg om et virvar av skatter, avgifter og subsidier. «Spøkelsesstrøm» betegner kilowattimer som ikke produseres, transporteres eller forbrukes, men faktureres og betales til

vindkraftprodusenter som godtgjørelse for frakopling når nettet har utilstrekkelig kapasitet. Noen vindmøller får derfor bedre betalt når de er frakoplet enn når de er i drift. Forbrukerne betaler.

Tyskland dominerer, er egenrådige, og landets problemer har virkninger for hele Europa. På 1990-tallet valgte Tyskland å lånefinansiere gjenforeningen fremfor å øke skattene. Regningen var høyere renter i hele Europa. Ti år

Til damene skal det vere mjukt, *soft* og enkelt.

Sverre Årnes, som skriver bøker under pseudonymet «Sigrid Lunde», til Morgenbladet

Dei kvinnelege lesarane likte ikkje all kriginga. I éin ... serie let eg hovudpersonen bli sett fyr på og brenne opp etter fire bøker, det var ikkje bra, veit du.

Sverre Årnes

Vi leide VHS-filmer på kiosken, smugrøykte bak gatekjøkkenet, og pengene forsvant på spilleautomater. Ingen gikk rundt og var krenket for ALT og ingenting.

Magnus Jackson Krogh om nittitallet, i Bergens Tidende

Jeg benytter meg av denne veien med jevne mellomrom, og jeg har registrert lite gående/syklende. Det som jeg har

registrert er, noen flotte kronhjørter som har gått på jernbanen. Men her har vel ikke MDG noe ansvar!

Erling Mjelde om en vei som stenges for biler, i Bygdnytt

Tenk så koselig å ha en katt smygende langs leggene under video-møte med kollegene.

Monica Flatabø om pandemi-kjæledyrene, i VG

MER DEBATT NESTE SIDE >>

ergiverden. Resultatet er et mageplask.

Strøm

land og dermed også i EU, skriver Øystein Noreng. Her rikskansler Olaf Scholz, med blant andre sjefen for lzgitter i Tyskland i juli i år.

FOTO: RONNY HARTMANN, AFP/NTB

senere kom euroavtalen, med snevre grenser for underskudd og overskudd på betalingsbalansen. Tyskland har kritisert andre land for høye underskudd, men har selv i mange år hatt overskudd langt over avtalte grenser. I 2011 vedtok Tyskland å nedlegge kjernekraften uten å ha alternativ klare, bortsett fra mer russisk gass.

En konsekvens er dagens høye strømpriser i hele Europa.

Siste eksempel er EUs

påbud om å senke forbruket av gass med 15 prosent, overalt. Initiativet kom fra Tyskland, som var hardest rammet av russiske gasskutt. Portugal og Spania protesterte og fikk unntak fordi de ikke er tilknyttet mellom-europeiske gass- og strømmnett.

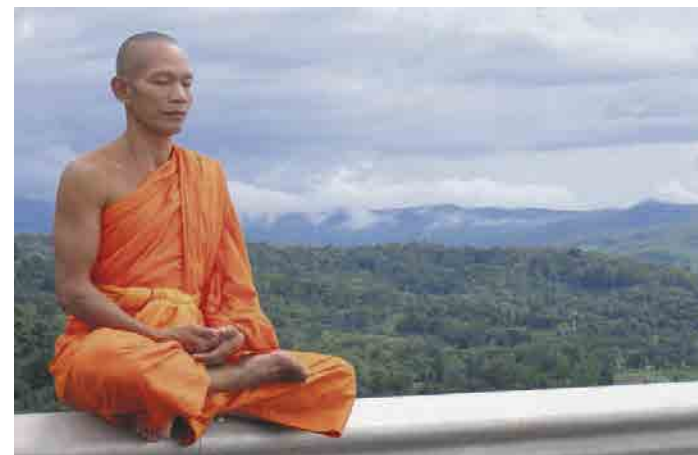
Når Solberg og Støre hevder at Norge må følge «markedet», mener de Tyskland. Hva vil de oppnå?

Russlands krig i Ukraina endrer forutsetningene for

energipolitikk i Europa, særlig i Tyskland. Forholdet mellom Russland og Tyskland kan forsures i årevis. Solkraft og vindkraft kan bare dekke en begrenset del av etterspørselen, da gjenstår olje, naturgass og særlig norsk kraft som deler av løsningen.

Interessen for norsk energi tiltar, og norske brukerinteresser må sikres.

Øystein Noreng, medlem i Alternativ Energikommisjon
onoreng@online.no

IKKE TIL SALGS: Vi vil også ha rolige ansikter, skriver Anne Skottvåg. Her en munk i meditasjon i Thailand.

FOTO: TEVAPRAPAS, WIKIMEDIA COMMONS

Å kjøpe seg fri

RO
Anne Skottvåg

«Mindfulness» i klasserommet? Unnskyld at jeg sukker oppgitt.

Jeg ser for meg en buddhist, yogi eller nonne. Med en livsstil dedikert til ro og stillhet i kropp, sinn og sjel. En hverdag i meditasjon, kontemplasjon og forsiktig fysisk fostring. Et minimalt forbruk og kosthold. Altså den ypperste «mindfulness».

Dette vil vi åpenbart ha en bit av. Og vi vil kjøpe det, kjapt og enkelt. Dette må jo være kilden til dyp lykke, tenker vi. En oppskrift som vasker bort psykiske belastninger i unge og gamle. Vi vil også ha rolige ansikter.

Problemet er bare at vi vil ha alt annet samtidig!

Nå tror vi visst at vi kan kjøpe denne komplekse roen og effektivisere den inn på 30 minutter. Hvor det skulle være, når det skulle være. Implementere den i en typisk norsk livsstil eller skolehverdag som er totalt fremmed for god, gammel-dags «sitte og glo». I Norge skal vi jo gjøre. Skape og jobbe. Oppleve og selge. Så mye som mulig.

Hvordan kan vi forvente at en halvtimes kjedelig og klein «mindfulness» i et overfylt klasserom endrer noe som helst i oss, hvis vi ikke først endrer våre grunnleggende verdier?

Jeg husker stemninga i

Klassekampen 8. august

klasserommet mitt på 1980-tallet. Tett i tett med elever og dertil intense relasjoner. Ikke nødvendigvis stressende, men på ingen måte innbydende til privat sjelero. De fleste gjorde som de fikk beskjed om, noen gjorde aldri det. «Mindfulness» der var et hode som var fullt. Jeg lekte ofte i skogen da jeg kom hjem. Ofte alene. Noen ganger kjeda jeg meg fryktelig, men aldri i skogen. Det var nok å være der.

Jeg husker at jeg undra meg over hvordan de gamle menneskene jeg kjente, bare kunne *sitte der*. De som ikke bare var rolige i kroppen, men også i sinnet. De kjeda seg ikke.

Heller enn alle former for «mindfulness» i klasserommet tror jeg det er mer hensiktsmessig at skolebarna får en egen «fadder» av dette kaliber. Et av de helt rolige menneskene. Og ikke-planlagte turer i naturen, på egne premisser, ganske alene og i stillhet.

Det krever mer tid. Men vi trenger åpenbart ikke å kalle det «mindfulness».

Anne Skottvåg, Holmestrand

anne_jammin@hotmail.com